

Fanfara Ciocîrlia, cântigătoare la Festivalul de film de la Berlin

Un bărbat de origine turcă își bea amarul într-un club german în care se cântă muzică bigânească. Tînărul trăiește o dramă amoroasă, care îi dă peste cap întreaga existență. La un moment dat, bărbatul sparge o sticlă, își taie mîinile cu cioburile și se îndreaptă spre scena pe care 12 bigani interpretează cu foc o melodie de jale. Turcul dansează frenetic, în timp ce sîngele îi curge pe trup. Muzicanții îl încurajează și se alătură dansului său diabolic. Așa și-a imaginat regizorul Fatih Akin, cântigătorul marelui premiu la Festivalul de Film de la Berlin, scena în care personajul său își dă seama că s-a îndrăgostit. Cei 12 muzicanți care apar în filmul premiat zilele trecute nu sînt nimeni alții decît membrii Fanfarei Ciocîrlia din satul modovenesc Zece Prăjini.

Tragică poveste de dragoste

Datorită rolului important pe care l-au jucat în filmul regizorului german, muzicanții români, care uimesc de cîpiva ani spectatorii din întreaga lume, au reușit să fie cântigători și la Festivalul de Film de la Berlin. Duminică, marele premiu al festivalului, „Ursul de Aur“, i-a fost decernat filmului „Gegen die Wand“, regizat de Fatih Akin. Pelicula prezintă povestea de dragoste dintre Cahit și Siebel, doi tineri de origine turcă, ale căror familii au emigrat în Germania. Amîndoi trăiesc drama iubirii imposibile, generată de prejudecățile familiilor musulmane. Cahit are 40 de ani, iar iubita sa numai 20. Siebel iubește viața prea mult pentru a se supune regulilor stricte ale religiei musulmane. În încercarea de-a scăpa din mediul în care o închid părinții ei, tînăra încearcă să se sinucidă. După ce-l cunoaște pe Cahit, Siebel își dă seama că singura sa șansă de-a simți, într-un fel, gustul libertății este să se căsătorească. Bărbatul acceptă, inițial, un mariaj de conveniență, pentru a o ajuta pe tînăra sa compatrioată.

Scenă dramatică cu Fanfara Ciocîrlia

Sibel descoperă gustul libertății și Cahit își

continuă viața de burlac, întâlnindu-se cu mai multe femei în același timp. La scurt timp însă, tînărul își dă seama că s-a îndrăgostit de Sibel. Și ea realizează că are sentimente profunde pentru Cahit, dar toate acestea nu împiedică drama care urmează. În timpul unei crize de gelozie, Cahit îl ucide pe unul din bărbații cu care se întâlnește a doua-zisă a lui soție. Bărbatul este arestat și Sibel este renegată de familie. Cei doi se întâlnesc mai târziu la Istanbul, când Cahit este eliberat din închisoare. Scena în care Fanfara Ciocîrlia interpretează melodia „Iag Bari“ este una din cele mai dramatice ale filmului, fiind menită să illustreze suferința bărbatului îndrăgostit și fără speranță. Muzica țigănilor români adâncește tensiunea și pregătește drama care urmează. Filmul a fost apreciat de juriul internațional al Festivalului de la Berlin, în întregul său, dar coloana sonoră a cîntărit mult în aprecierea pozitivă a peliculei.

Descoperiri de nemți

De mai bine de oase ani, Fanfara Ciocîrlia ridică în picioare săli din întreaga lume cu sîrbele, horele și baladele pe care le interpretează. Din păcate, muzicanții nu au susținut pînă acum nici un concert în țara natală. Periplul mondial al celor 12 muzicanți a început în 1997. În '96, formația a fost descoperită de doi germani, care au devenit impresarii fanfarei și au făcut-o cunoscută în întreaga lume. Henry Ernst, unul din cei doi impresari, a venit prima dată în România, în 1988. Și-a făcut prieteni, pe care a continuat să-i viziteze. „În 1996, am fost în Moldova să-mi vizitez niște prieteni și am auzit de niște țigani care cîntă extraordinar. Am mers în satul Zece Prăjini pentru a-i asculta. Înainte de a-i auzi nu doream decît să mă distrez. Nici n-am anunțat bine în sat de ce venisem, că, în cinci minute, un grup de 25-30 de muzicanți a venit să cînte pentru mine. M-am îndrăgostit instantaneu de acea muzică ciudată și sălbatică, dar care deborda de fericire, care era complet diferită de tot ceea ce știam eu despre muzică. Îmi propusesem să-mi petrec acolo doar cîteva ore, dar a durat trei săptămîni să-mi iau „la revedere“. Am învățat multe și mi-a venit idee că ar trebui să-i duc în Germania, să-i asculte și alte persoane“,

mărturisește Henry Ernst.

Celebri în întreaga lume

Împreună cu Henry, muzicanții și-au ales un repertoriu și au fost selectați cei mai buni dintre ei. „Am făcut multe repetiții și am început să mă simt printre ei ca într-o familie“, spune impresarul. În primăvara anului 1997, împreună cu prietenul său, Helmut Neumann, Henry a organizat un tur al fanfarei prin Germania și Franța. A fost un succes neașteptat, care i-a determinat pe cei doi nemți să aibă grijă în continuare de Fanfara Ciocîrlia. Un an mai târziu, românii cântau la Marsilia, la un festival internațional de muzică, care i-a făcut celebri în întreaga lume. „După acest succes am hotărât să înființăm o companie de impresariat. Din 1998, Fanfara Ciocîrlia, participă la 120 de concerte pe an, în toată lumea“, mărturisește impresarul. În 2002, regizorul german Ralf Marschaleck, a realizat un documentar de două ore despre trupa de muzică țigănească. Filmul a fost prezentat la Festivalul Dakino, în același an. Alte cinci documentare despre Fanfara Ciocîrlia au fost realizate de ZDF Germania, Canalul Arte din Franța și televiziunea NJK din Japonia. Anul acesta, un alt film va fi realizat de o companie de producție americană.

„La capătul lumii“

Chiar dacă au ajuns vedete internaționale, majoritatea membrilor Fanfarei Ciocîrlia locuiesc în continuare în satul natal de lângă Iași. Localitatea are doar 400 de suflete, dar muzicanții își găsesc aici sursa de inspirație. „Uneori, când le spun oamenilor că sînt din satul Zece Prăjini, aceștia cred că vin de la capătul lumii. Dar aici, la capătul lumii, este cel mai potrivit loc pentru a face muzică“, spune trompetistul Costică „Cimai“ Trifan. Originile muzicii lor au fost găsite în muzica fanfarelor militare turcești. Ritmurile au fost transmise din generație în generație și au ajuns să fie cunoscute acum în întreaga lume.

Invitați la „Playboy Jazz Festival“

De la „capătul lumii“, unde cântă la nunți și la toate

evenimentele importante ale comunității, muzicanții se deplasează cu ușurință în toate colțurile lumii. Anul trecut, instrumentiștii au ajuns pentru a doua oară în Statele Unite, la „Playboy Jazz Festival“, o prestigioasă manifestare muzicală produsă de Hugh Hefner. Festivalul s-a desfășurat la Hollywood Bowl și a fost prezentat de celebrul Bill Cosby. Fanfara a fost invitată atunci și la petrecerea privată a regizorului Danny Elfman, un alt nume sonor al scenei muzicale americane, autorul coloanei sonore la filme ca „Batman“, „Misiune Imposibilă“, „Men in Black“ sau „Good Will Hunting“. În lunile martie și aprilie, Fanfara Ciocîrlia are deja programate 18 concerte în Israel, Germania sau Austria. Impresarul trupei spune că, în România, nu a găsit încă pe cineva care să le ofere condiții pentru organizarea unui concert. Până când cunoștii muzicanți vor ajunge să cânte în țară și în afara satului în care locuiesc, vor continua să încînte publicul de dincolo de granițele României.

CASETE

Căsătorii cu românce

Fanfara Ciocîrlia este impresariată de Henry Ernst și Helmut Neumann, doi germani care promovează formații de muzică tradițională din Balcani sub sigla „Asphalt Tango“. Cei doi și-au început activitatea cu Fanfara de la Zece Prăjini și spun despre cei 12 muzicieni că sînt unici în lume, motiv pentru care nu și-ar putea imagina succesul fără țiganii din Iași. Fanfara a lansat pînă acum trei albume, distribuite numai peste hotare. Cei doi nemți au îndrăgit atît de mult România, încît s-au căsătorit cu fete din satele românești. Henry Ernst este soțul fiicei percusionistului Fanfarei Ciocîrlia, Ionică Nicolae, singurul membru al trupei care nu este din Zece Prăjini, ci din Clejani. Helmut Neumann și-a găsit jumătatea tot la Clejani.